

PASSAT EL RIU

Autor_Joe DiPietro

Direcció_Oriol Broggi

Intèrprets_Jaume Pla, Àngels Poch,
Marissa Jossa, Jordi Banacolocha,
Xavier Ripoll, Míriam Alamany

Sala_Teatre Romea

Data d'estrena_18 de maig

Data de sortida_17 de juny

Text: Gabriel Almazan

Passat el riu

Em dic Nick

Tot i la bona acollida que ha rebut amb *Passat el riu*, el dramaturg italoamericà Joe DiPietro (Nova Jersey, 1960) no sembla haver repetit, als escenaris nord-americans, el triomf apoteòsic de la seva comèdia musical *T'estimo, ets perfecte... ja et canviaré!*, que encara és en cartell a l'Off-Broadway nou anys després de la seva estrena. Però als nostres teatres aquesta comèdia familiar i sobre la família bé podria tenir més ressò i despertar un major entusiasme en un sector ampli de públic. Una tasca de direcció àgil i lírica i un repartiment inspirat posen en escena una història tan senzilla com emotiva, farcida de bons diàlegs, que agradarà els qui van gaudir amb *Visitando al Sr. Green* de Jeff Baron, o *El presoner de la Segona Avinguda* de Neil Simon: parèntesis reflexius i simpàtics en el tràfec de la vida a la gran ciutat. I, salvant les distàncies, plaurà també a qui va disfrutar amb l'apassionada reunió familiar al voltant del *ragòut* de *Dissabte, diumenge, dilluns...*

TENGO FAMILIA. En Nick Cristiano, jove novaiorquès de vint-i-nou anys, va cada diumenge a sopar a casa dels avis. Allà es reuneixen els pares del pare i els pares de la mare: un total de quatre italoamericans de la tercera edat, cridaners i entranyables, que regeixen les seves vides per les tres "efes": família, fe i... fer bullir l'olla. Com la germana del Nick ja fa temps que va marxar lluny, i els pares van prejubilar-se i també han escampat la boira, totes les atencions dels avis van dirigides al jove, que es veu atrapat per tant d'amor i tanta *lasagna*. Amb el desig d'una nova vida pròpia, en Nick assegura que "el millor de ser americà és que sense sortir del país pots allunyar-te 2.000 quilòmetres de la teva família".

Les trobades d'en Nick amb els avis són un frec a frec generacional, emotiu i divertit, propi de les *sitcoms* més agudes nord-americanes: diàlegs on cada dos minuts hi ha un acudit ("els italians més famosos a Amèrica són el Papa i Sacco i Vanzetti..."), cada tres una veritat amb què ens identifiquem ("¿perquè vas al psiquiatre, que no ens tens a nosaltres per parlar?") i cada

quatre o cinc una pinzellada tendra que posa la cosa altra vegada en marxa. Entaulats, els grans li omplen el plat de pasta i salsa un i altre cop, mentre exerciten la nostàlgia. O juguen a *la Cristiano* una divertidíssima partida de Trivial Pursuit, demostrant qui i com són. Aclaparat ell mateix per l'eloqüència, l'alegria o la sentida malenconia dels avis, al jove li costarà molt donar-los la notícia terrible: l'han ascendit i els abandona, marxa cap a Seattle. I el contraatac dels *nonni* serà també una gran jugada: convidaran la jove i soltera Catlin O'Hara a l'àpat, a veure si l'aparellen... i aconsegueixen que el nét continuï vora el caliu de la *famiglia*.

LA LASAGNA A L'ERA LÍQUIDA. La decisió del Nick de seguir la pastanaga de l'ascens, l'arribada de la irlandesa O'Hara a la Little Italy dels Cristiano, són més aviat excuses per celebrar uns personatges graciosos, memorables, amb moltes coses a dir, que estan inspirats en els propis familiars de DiPietro i que, probablement, identificarem amb els nostres propis avis (i amb certa nostàlgia d'un món amb atributs ben dibuixats, que es perd). Per fer creïbles aquests personatges, són efectius tant la bonhomia de Jaume Pla com el convenciment de Jordi Banacolocha, i sobretot aquest toc delirant que Àngels Poch i Marissa Josa donen a les àvies, entre les *Teresines* i *Els Soprano*. Amb tots ells bregarà el Nick que pinta en Xavier Ripoll, un actor sensible i divertit (en el còmic atac de pànic) que es fa proper i ens mira als ulls quan parla al públic directament, com a narrador de la història.

I amb tots ells ha bregat amb èxit, sobretot, el director Oriol Broggi. Després dels brillants muntatges de *l'Antígona* (lent i depurat, claríssim) i de la *Primera Història d'Esther* (un joc enginyós en el difícil laberint d'Espriu), Broggi torna a fer una proposta precisa i intensa (escenari realista, llums *de cine*, drings i projeccions poètiques) i equalitza les emocions fins i tot amb perfums.